

Budget och plan 2023-2025

Status: Påbörjad **Rapportperiod:** 2022-06-10 **Organisation:** Socialnämnd

Innehåll

Budget 2023 och plan 2024-2025	2
Inledning	2
Nämndens ansvar och uppgifter.....	3
Nämndmål.....	3
Förändringar av nämndmål.....	3
Ekonomi	4
Investeringar	9
Risker.....	10
Omvärldsanalys.....	11

Budget 2023 och plan 2024-2025

Inledning

Efter två år har pandemin präglat samhället och även verksamheterna inom socialnämndens områden. Under 2022 har situationen förändrats för att succesivt återgå till ett mera normalt läge. Under 2022 har kriget i Ukraina medfört att många flyktingar sökt skydd enligt massflyktsdirektivet i Sverige. Det är staten som ansvarar för mottagandet av flyktingar och Danderyd har under några månader under våren 2022 på anmodan från Migrationsverket drivit ett tillfälligt evakueringsboende på Norrängsgården. Från den 1 juli 2022 kommer Migrationsverket att kunna anvisa flyktingar till landets kommuner och kommunerna ges därmed befogenhet att anskaffa boenden till skyddsbehövande. Det är oklart hur detta kommer att påverka socialnämndens budget och utfall under 2023 då mottagandet för kommunen liksom ersättningsnivåer ännu ej fastställts.

Budget 2023 presenteras enligt de budgetförutsättningar som kommunstyrelsen angett tillsammans med de volymförändringar som förväntas i verksamheterna. De största volymförändringarna förväntas inom äldreomsorg, funktionshinderomsorg, placeringar för barn och unga samt ekonomiskt bistånd.

Budgeten för 2023 präglas i viss mån av hänsyn tagen till en postcoronaeffekt. Inom äldreomsorgen noterade vi under 2020 och 2021 att flera personer väntade med inflyttning till vård och omsorgsboende och även med att nyttja korttidsavlastning jämfört med före pandemin. Volymen inom dessa områden har återgått till normal eller högre nivå än före pandemin. Vi ser också en ökning av ekonomiskt bistånd i form av placeringar i skyddat eller tillfälligt boende.

Befolkningsprognosen i Danderyd visar att andelen äldre-äldre i befolkningen ökar. Det vill säga andelen personer över 80 år där Danderyd har bland de högsta talen i länet och landet. Däremot ses inte alls en ökning i gruppen 65 till 80 år utan snarare en minskning. De flesta äldre har goda levnadsvillkor och bor i ordinarie boende med inga eller vissa punktinsatser. Många tar också del av Danderyds rika föreningsliv och deltar i verksamhet på kommunens seniorträffar. Det förebyggande arbetet med insatser för att förebygga ensamhet och utvecklingsprojekt kring aktiviteter, hälsa och social samvaro har stor betydelse. I samband med att kommunen inför trygghetsboende på Kevinge med aktivitetssamordnare på plats, planeras utvecklingen av aktiviteter i A-huset att stärkas. Dessa vänder sig både till de boende i huset och andra seniorer i närområdet. Samtidigt behöver kommunen möta det förväntade ökade behovet av antal vård och omsorgsboendeplatser, korttidsplatser och i viss mån hemtjänst.

Utvecklingen av den lokala samverkan med primärvården och utveckling av ett teambaserat arbetssätt kring hemtjänstkunder kommer att fortsätta under 2023 för att öka kontinuitet och kundkvalitet.

Inom individ och familjeomsorgen kommer utvecklingsarbeten kring våld i nära relationer, placerade barn samt integration att fortlöpa.

På en förvaltningsövergripande nivå kommer digitalisering vara ett fortsatt utvecklingsområde.

Nämndens ansvar och uppgifter

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg, mottagning av nyanlända, äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, familjerådgivning, kommunens uppgifter enligt alkohollagen och lag om handel med vissa receptfria läkemedel, tillsyn enligt tobakslagen, bostadsanpassningsbidrag samt utredning av färdtjänst. Nämnden utövar också ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården samt ansvarar för de kommunalt drivna verksamheterna som ingår i nämndens ansvarsområde.

I socialnämndens ansvar ingår även att strategiskt planera för att tillgodose kommuninvånarnas behov av boenden för personer med stora vård- och omsorgsbehov, både äldre och personer med funktionsnedsättning.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning, det vill säga att utreda, fatta beslut, verkställa insatser samt att följa upp att insatserna är av god kvalitet för den enskilde.

Driften av verksamheterna utförs av både kommunala och privata utförare genom drift i egen regi, kundval enligt LOV (Lagen om valfrihetssystem) eller genom upphandling enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). Nämnden ansvarar för att upphandla drift av privata utförare samt följa upp kvaliteten i verksamheterna hos både kommunala och privata utförare.

Socialförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar, en stab samt en medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS. Socialförvaltningens ledningsgrupp leds av socialdirektör och där ingår förutom de fyra avdelningscheferna, stabschef, även kommunikatör och representant från HR. Det som kännetecknar förvaltningen är ett nära samarbete mellan avdelningarna, nära till arbetsledning, samt ett ständigt förbättringsarbete. Förvaltningen bidrar också på olika sätt i det kommunövergripande arbetet med att utveckla och effektivisera processer.

Nämndmål

Övergripande strategiområden	Nämndmål
1. Hög kvalitet	1.1 Säkerställa att service och insatser till medborgarna är av god kvalitet
	1.2 Rätt stöd vid rätt tid till barn och unga är förebyggande och hälsofrämjande.
2. Stor valfrihet	
3. Hög attraktivitet	3.1 Kontinuitet och attraktivitet inom personalförsörjningen
4. Hög effektivitet	4.1 Ökad kostnadseffektivitet med bibehållen kvalitet
5. Stark utveckling	5.1 Ökad tillgänglighet och utveckling

Förändringar av nämndmål

Nämnden föreslår inga förändringar av nämndmålen inför verksamhetsåret 2023.

Ekonomi

Socialnämndens budget för 2023 uppgår till 710,7 miljoner kronor (netto).

Nämndens nettokostnader ökar med 39,6 miljoner kronor jämfört med 2022. För planen uppgår budgeten till 734,3 miljoner kronor för år 2024, en ökning med 23,6 miljoner kronor respektive 756,9 miljoner kronor för år 2025, en ökning med 22,6 miljoner kronor.

Nettokostnadsökningen 2023 beror främst på ökade volymer inom äldreomsorgen på 17,8 miljoner kronor som hemtjänst, vård- och omsorgsboenden samt korttidsboenden. Även under 2024 - 2025 beräknas kostnader öka inom äldreomsorgen med 15,5 mnkr respektive 14,5 mnkr. Detta avser både timmar i hemtjänsten, fler boendeplatser och korttidsboenden som väntas öka.

Inom funktionshinderomsorg ökar kostnaderna med 14,2 mnkr under 2023, främst för bostad med särskild service, men också en ökad kostnad för turbundna resor.

Inom Individ och familjeomsorg ökar budgeten 2023 med 8,1 miljoner kronor. Främst beroende på volymökningar för placeringar av barn och unga samt ekonomiskt bistånd till vuxna.

I beräkningarna för 2023 ökas peng och check med 3 %, samt 2% för löneökningar och prisförändringar. För åren 2024 - 2025 beräknas 1% peng och check samt 1% för ökning av anslagen.

Socialnämnden	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nettokostnader (mnkr)	-640,6	-676,4	-671,2	-710,7	-734,3	-756,9
Förändring (mnkr)	-6,5	-35,8	-5,2	-39,6	-23,6	-22,6
Förändring (%)	-1%	-5,6%	-0,8%	-5,9%	-3,3%	-3,1%

Intäkter och kostnader

Socialnämndens (exklusive egen regi) intäkter består främst av avgifter från brukare (cirka 45 procent), momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet (cirka 30 procent) samt bidrag från Migrationsverket (cirka 18 procent).

Socialnämndens (exklusive egen regi) största kostnadsposter är köp av huvud-/omsorgs-verksamhet 83 procent. Personalkostnaderna motsvarar cirka 10 procent. Av kostnadsposten köp av huvud-/omsorgsverksamhet står äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen för 90 procent av kostnaden.

Socialnämnden	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	114,2	121,7	84,2	97,7	99,2	100,9
Kostnader	-748,8	-793,2	-755,4	-808,5	-833,5	-857,9
Nettokostnader	-634,5	-671,4	-671,2	-710,7	-734,3	-756,9

Socialnämndens totala nettoresultat fördelar sig på anslag, volym och egen regi enligt nedanstående tabell.

Nettokostnaden avseende anslag minskar år 2023 med 2,3 miljoner kronor. Det är en minskning på 1,7 procent. Denna minskning beror på att transportkostnaderna för turbundna resor för äldreomsorgen och funktionsnedsättning har flyttats från anslag till volymer från år 2023 på totalt 6,9 miljoner kronor. Bortsett från transportkostnader ökar anslagen med 2,7%. I

anslagen ingår löneökningar på 2% och ökade OH kostnader på 1,6 miljoner kronor. År 2024 och 2025 ökar anslaget med 1,0 procent för respektive år.

Nettokostnaden avseende volymer ökar 2023 med 41,8 miljoner kronor. En ökning på 7,7 procent. År 2024 och 2025 ökar kostnaderna för volymerna med 3,8 procent respektive 3,5 procent. Kostnadsökningen 2023 beror främst på ökade volymer för äldreomsorgen på 17,6 miljoner kronor, funktionshinderomsorg 17,5 miljoner kronor och IFO 7,4 miljoner kronor.

Nettokostnaden för egen regi beräknas till noll.

Socialnämnd (mnkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Anslag	-113,0	-126,2	-130,7	-128,4	-129,8	-131,1
Volym	-521,5	-545,3	-540,5	-582,3	-604,5	-625,9
Egen regi	-6,1	-4,9	0	0	0	0
Kompensation lagstiftning						
Nettokostnader	-640,6	-676,4	-671,2	-710,7	-734,3	-756,9
Varav kapitalkostnader						

Nettokostnad per verksamhet

Administration och nämnd

Administration och nämnd ökar sina nettokostnader med 0,1 miljoner kronor.

Intäktsposten består av avgifter för serveringstillstånd med mera. Kostnaderna är till största delen lönekostnader, 76 procent. I budgeten 2023 finns inga intäkter och kostnader för statsbidrag.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg ökar sina nettokostnader med 8,1 miljoner kronor. Familj med 2,4 miljoner kronor och vuxen med 5,7 miljoner kronor. IFO familjs kostnadsökning beror främst på volymökningar. Det är till största delen placeringar på HVB (Hem för vård och boende) samt familjehem som orsakar kostnadsökningen. IFO vuxens kostnadsökning beror också mest på volymökningar. Det är till största delen ekonomiskt bistånd som ökar.

Intäkterna består till största delen av bidrag från Migrationsverket, vilka förväntas öka något.

De största kostnadsposterna är personalkostnader, drygt 40 procent samt köp av huvudverksamhet, knappt 45 procent.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens intäkter består av avgifter från brukarna, momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet samt intäkter för vidarefakturerade kostnader boende enligt länsöverenskommelsen. Kostnaderna består till 93 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela äldreomsorgen år 2023 beräknas öka med 17,8 miljoner kronor. Detta ger en nettokostnadsökning på 4,7 procent jämfört med 2022. I planen för år 2024 – 2025 beräknas nettobudgeten öka med 3,9 procent respektive 3,5 procent, vilket motsvarar 15,5 miljoner kronor respektive 14,5 miljoner kronor.

De största förändringarna beskrivs nedan.

Hemtjänstens nettokostnad beräknas öka år 2023 med 3,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 4,0 procent ökning. I denna ökning ingår 3,0 procent ökning av peng och check. Kostnaden för volymökningen beräknas bli 1,0 procent. I planen för 2024 – 2025 beräknas kostnaderna för hemtjänsten öka med 1,5 procent respektive 1,6 procent. 1,0 procent för prisökningar och 0,5 procent avseende kostnader för volymökning.

Korttidsplatsernas nettokostnad beräknas öka år 2023 med 3,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 22,5 procent ökning. Kostnadsökningen är beräknad med 2,0 procent prisökning och 20,5 procent för volymökningen. I planen 2024 - 2025 beräknas kostnaden för platserna öka med 7,3 miljoner kronor respektive 2,2 miljoner kronor. Detta ger 43 procent ökning respektive 9,3 procent ökning.

Kostnaden för äldreboenden är beräknas öka år 2023 med 9,9 miljoner kronor. Det är en ökning på 4,1 procent. Ersättningen är uppräknad med 3,0 procent på check och peng enligt LOV och 2,0 procent på priset för köpt omsorg/huvudverksamhet. I planen för år 2024 - 2025 beräknas kostnaderna för platserna öka med 6,6 miljoner kronor respektive 10,5 miljoner kronor, vilket är 2,6 procent respektive 4,1 procent ökning.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgens intäkter består av momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet samt vidarefakturerade kostnader för bostad med särskild service till andra kommuner. Kostnaderna består till 93 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela funktionshinderomsorgen år 2023 beräknas öka med 14,1 miljoner kronor. Det är en ökning på 8,3 procent jämfört med budget 2022. I planen för år 2024 – 2025 beräknas nettobudgeten öka med 6,0 miljoner kronor respektive 6,1 miljoner kronor. Detta är en ökning på 3,3 procent respektive 3,2 procent.

De största förändringarna beskrivs nedan.

Bostad med särskild service för barn antas ligga kvar på samma nivå som under 2022 med en prisökning på 2,0 procent, 0,4 miljoner kronor. Kostnaden för korttidsvistelse barn ökar med 0,7 miljoner kronor.

Kostnaden för bostad med särskild service för vuxna beräknas öka år 2023 jämfört med budget 2022 med 11,7 miljoner kronor. En ökning på 15,5 procent. Beräkningen baseras dels på volymökning, dels en prisökning generellt på 2,0 procent, samt prisförändringar för omförhandlade boenden. Detta kompenseras något av lägre budget på personlig assistans. Daglig verksamhet kommer att få en kostnadsökning på 8,4 procent. Detta beror på avtal angående turbundna resor ökar med 2,0 miljoner kronor.

Social psykiatri

Social psykiatrin förväntas minska sina nettokostnader med 0,6 miljoner kronor. Detta på grund av minskade volymer på externa placeringar på särskilt boende.

Intäkterna kommer till största delen, cirka 86 procent, från statsbidrag och fem andra kommuner för Personligt ombud. Danderyd är sedan maj 2021 ansvarigt för hanteringen gentemot dessa kommuner. Hanteringen av Personligt ombud för övriga kommuner är en kostnadsneutral verksamhet för Danderyds kommun.

Kostnaderna är främst köp av huvudverksamhet, cirka 80 procent.

FoU Nordost

Budgeterar ett nollresultat.

Egen regi

Budgeterar ett nollresultat.

Nettokostnader per verksamhet (mnr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Administration och nämnd	-12,6	-19,4	-19,0	-19,1	-19,3	-19,5
Individ- och familjeomsorg	-83,4	-84,8	-87,2	-95,3	-96,9	-98,3
Äldreomsorg	-355,8	-376,2	-377,1	-394,9	-410,4	-425,0
Funktionshinderomsorg	-164,6	-174,4	-170,1	-184,2	-190,2	-196,3
Social psykiatri	-18,1	-16,7	-17,8	-17,2	-17,5	-17,8
FoU Nordost	0	0	0	0	0	0
Egen regi	-6,1	-4,9	0	0	0	0
Nettokostnader	-640,6	-676,4	-671,2	-710,7	-734,3	-756,9

Nettokostnad volymer

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens kostnader för volymförändringar i budget år 2023 ökar med 7,4 miljoner kronor vilket är 33,8 procent.

Det finns flera anledningar till detta. Antalet placeringar ökar för HVB familj (barn och ungdom) med cirka 1,5 miljoner kronor, liksom antalet placeringar inom öppenvård som ger en högre kostnad på cirka 1,3 miljoner kronor. Placeringar på familjehem förväntas öka vilket ger en merkostnad på cirka 2,4 miljoner kronor. En annan ökad kostnad för volymförändringar beror på en ökning av kostsamma och långa placeringar på skyddat boende i våld i nära relationer. Dessutom fler placeringar på tillfälliga boenden vilket beror på svårigheter att hitta hållbara boendelösningar på grund av bristen av bostäder

En kostnad som också ökar är ekonomiskt bistånd. Längre handläggningstider på migrationsverket för att få uppehållstillståndskort leder till en fördröjning av att etableringsersättningen kommer i gång och de nyanlända är därför i behov av ekonomiskt bistånd.

Flera hushåll än tidigare blir inte självförsörjande när etableringsersättningen kommer i gång utan behöver kompletterande ekonomiskt bistånd vilket till stor del beror på att ersättningar inte höjs i takt med kostnaderna.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens kostnader för volymförändringar i budget år 2023 ökar med 17,5 miljoner kronor vilket är 5,0 procent. I planen för år 2024 ökar volymkostnaderna med 15,3 miljoner kronor 4,1 procent och 2025 med 14,3 miljoner kronor, 3,7 procent. Den äldre befolkningen över 80 år förväntas öka inom de närmsta tio åren.

De största förändringarna beskrivs nedan.

Hemtjänstens kostnader beräknas öka år 2023 med 3,2 miljoner kronor en ökning från budget 2023 med 4,0 procent. Platserna i vård- och omsorgsboenden beräknas öka år 2023 med 9,9 miljoner kronor, en ökning med 4,1 procent. Platserna för korttidsboende beräknas öka med 3,1 miljoner kronor, en ökning på 22,5 procent.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgens kostnader för volymförändringar i budget 2023 ökar med 17,5 miljoner kronor, 11,4 procent. Kostnaden för boende med särskild service beräknas öka med 11,7 miljoner kronor i budgeten 2023. En ökning på 15,5%.

I planen för 2024 ökar kostnaderna med 5,9 miljoner kronor, 3,4 procent och 2025 med 6,0 miljoner kronor, 3,4 procent.

Social psykiatri

Social psykiatrins nettokostnader för volymförändringar i budget år 2023 minskar med 0,4 miljoner kronor vilket är 3,4 procent.

Social psykiatri har en något lägre kostnad i budget på grund av en volymsänkning av externa placeringar på särskilt boende under 2021 och 2022.

Nettokostnad för volymer (mnkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Administration och nämnd				0,2	0,2	0,2
Individ- och familjeomsorg	-26,7	-26,5	-21,8	-29,2	-30,0	-30,8
Äldreomsorg	-333,3	-350,2	-351,7	-369,2	-384,4	-398,8
Funktionshinderomsorg	-148,1	-156,2	-154,0	-171,5	-177,4	-183,4
Social psykiatri	-13,4	-12,4	-13,0	-12,6	-12,9	-13,1
Nettokostnader	-521,5	-545,3	-540,5	-582,3	-604,5	-625,9

Volymer (antal)

Individ- och familjeomsorg

Antalet ensamkommande barn förväntas vara konstant 2023, då några blir vuxna och några barn tillkommer.

För familjehem företag och HVB budgeteras en ökning med en placering för 2023. Det slår kostnadsmissigt speciellt på HVB som har en betydligt högre dygnskostnad för varje placering.

På vuxen har vi budgeterat samma antal nyanlända 2023 som 2022, 49 personer.

Antal LVM (Lagen om vård av missbruk) placeringar sänks i budgeten 2023 från tidigare två till en person. Antal placeringar på stödboende bedöms totalt ligga kvar på totalt 11 placeringar i genomsnitt medan placering på HVB har ökat i antal vilket innebär en volymökning från 1,5 till 2 placeringar för 2023. De uppskattade volymerna är beräknade som helårsplatser i budgeten.

Bedömningen är att volymantalet för alla ovan verksamheter är konstant över 2024 och 2025.

Äldreomsorg

Hemtjänstens timmar beräknas öka år 2023 till 206 000 timmar en ökning från budget 2022 med 1000 timmar motsvarande 0,5 procent. Platserna i vård- och omsorgsboenden beräknas öka år 2023 till 334, en ökning med 0,3 procent. Platserna för korttidsboende beräknas öka från 15 platser 2022 till 18 platser år 2023. En ökning på 20 procent.

Funktionshinderomsorg

Boende med särskild service för barn beräknas att ligga kvar på dagens 4 helårsplatser under 2023 - 2025.

Boende med särskild service för vuxna beräknas successivt att öka från 79 platser 2022 till 83 platser 2025.

Daglig verksamhet beräknas öka antal platser från 87 platser 2022 till 91 platser 2023.

Social psykiatri

För social psykiatri beräknas antalet boende minska från 17 placeringar till 16 placeringar. Detta bidrar då till en lägre nettokostnad för social psykiatrin.

Antal (stycken)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Individ-och familjeomsorg						
Ensamkommande totalt antal	14	20	16	16	16	16
Familjehem företag	12	8	8	9	9	9
Egna familjehem	5	3	4	3	3	3
HVB familj (barn och ungdom)	3	2	1,5	2,5	2,5	2,5
Antal nyanlända	51	49	76	49	49	49
Äldreomsorg						
Hemtjänsttimmar	181250	199000	205000	206000	207000	208000
Äldreboende antal platser	332	333	333	334	339	349
Korttidsboende antal platser	11	15	15	18	25	27
Funktionshinderomsorg						
Boende med särskild service barn	4	4	4	4	4	4
Boende med särskild service vuxna	75	78	76	79	81	83
Daglig verksamhet	88	89	87	91	91	91
Social psykiatri						
Social psykiatri	18	15	17	16	16	16

Investeringar

Inventarier till det planerade nya korttidsboendet som beräknas stå klart 2024 och ett planerat nytt LSS boende på tomten för Agronomen 7 som beräknas stå klart 2025.

Pågående projekt	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Prognos 2022	Beslutad totalbudget
Verksamhetsanpassning Kevinge				0,5	0,5
Summa pågående projekt				0,5	0,5

Planerade projekt	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Prognos 2022	Beräknad totalbudget
Inventarier till korttidsboende		2,0			2,0
Inventarier till LSS boende Agronomen 7			0,5		0,5
Summa planerade projekt		2,0	0,5		2,5

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Prognos 2022	Beräknad totalbudget
Summa totalt investeringar		2,0	0,5	0,5	3,0

Risker

Volym

Riskerna som kan påverka 2023 års budget och planen för 2024 och 2025 utgörs främst av volymförändringar inom barn och unga, ekonomiskt bistånd, äldreomsorg samt LSS.

Det är en risk för att antalet anmälningar, utredningar och placering av barn och ungdom fortsätter att vara högt eller öka under budgetåret 2023. Samtidigt finns en utveckling att komplexiteten i individärendena ökar och därmed även mer resurs och personalkrävande.

Det är en stor osäkerhetsfaktor att prognostisera antalet placeringar då de ofta är akuta situationer som föranleder dem samt att de ofta är kostnadsdrivande. En HVB placering på helår kan innebära en kostnad på 2,5 miljoner kronor.

Inom ekonomiskt bistånd finns en risk för ökade kostnader i form av tillfälliga boenden för dem som inte lyckats lösa sin boendesituation efter tiden i lägenheterna med korttidskontrakt. Det har skett en ökning av andelen kvotflyktingar, som togs emot i Danderyd under 2019 och 2020, vilka oftast är i behov av långtgående instruktiva insatser samt att de befinner sig i ett digitalt utanförskap. Sammantaget ställer det stora krav i arbetet med de nyanlända, främst avseende resurser, i kommunen. Tidig information kring hur den svenska bostadsmarknaden fungerar och hjälp med bostadssök och hjälp in i arbetsmarknaden är viktig för att inte få ökade kostnader i form av tillfälliga boenden.

Det finns en risk för att behovet av platser i särskilt boende inte motsvarar de platser som finns i Danderyds kommun om volymerna ökar och att fler blir placerade utanför kommunens gränser. Denna risk åtgärdas genom att ett nytt vård- och omsorgsboende byggs inom en 5-årsperiod, preliminärt beräknas boendet i Djursholm stå färdigt 2025.

Fortsatt ökning av antal placeringar funktionshinderomsorg, bostad med särskild service jämfört med budget medför ökade kostnader på cirka 1,0 - 2,0 miljoner kronor netto per plats på helårsbasis.

Nyanlända och flyktingar

En risk är att ersättning från Migrationsverket inte motsvarar kommunens kostnader gällande mottagande av nyanlända och flyktingar.

Mottagandeantalet av nyanlända är inte fastställt för 2023. Budget 2023 är beräknat på samma antal som år 2022.

En lagändring kommer att ske 1 juli 2022 som ger Migrationsverket mandat att anvisa flyktingar från Ukraina till kommunerna. Dessa får därigenom både befogenhet och ansvar att erbjuda boende till skyddsbehövande som omfattas av massflyktsdirektivet. Kommunens mottagandeantal av flyktingar från Ukraina samt ersättningsnivåer är ej ännu fastställt. Mottagandet kan komma att påverka behovet av resurser där det kan finnas behov av att stärka upp med personal som arbetar med integration och civilsamhället, bostäder och arbetsmarknad.

Ensamkommande

En risk är att när och om de ensamkommande barnen blir svenska medborgare upphör ersättningarna till kommunen trots att kommunen har kvar ansvaret för barnets vård och omsorg för barnet till juni det är barnet fyller 20 år.

Plan 2024-2025

En risk för planperioden 2024-2025 är att pris och löneökningarna blir större än uppräkningsen på 1 procent.

Omvärldsanalys

Socialnämnden har i sin omvärldsanalys valt ett antal ekonomiska nyckeltal som bedöms vara väsentliga för att ha nämndens ekonomi i balans.

Nyckeltalen är hämtade från KOLADA (Kommunernas och regionernas databas). Statistiken släpar och den senaste informationen är från 2020 och 2021. Jämförelser kan vara svåra att göra då redovisning och rapportering kan skilja mellan kommunerna. Jämförelsen görs mellan följande kommuner: Lomma, Vellinge, Österåker, Lidingö, Solna, Täby, Nacka, Stockholm, Sollentuna, Vallentuna, Tyresö och Sundbyberg.

Individ och familjeomsorg

*Kostnad barn- och ungdomsvård, kr/invånare ligger på 1.442 kr/invånare, och har en relativt låg kostnad jämfört med de andra kommunerna. En förklaring till den ökade kostnaden över åren är en ökad komplexitet vilket innebär dyrare placeringar.

*Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/invånare ligger på 373 kr/invånare, vilket är en ökning jämfört med tidigare år, men samtidigt en låg kostnad jämfört med de andra kommunerna. Flera hushåll än tidigare blir inte självförsörjande när etableringsersättningen kommer i gång. De har behövt kompletterande försörjningsstöd under slutet av 2021 och nu under 2022. Detta beror till stor del på att ersättningarna inte höjts i takt med kostnaderna.

Äldreomsorgen

*Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/invånare 80+ ligger på 52.043 kr/invånare och har en låg kostnad jämfört med de andra kommunerna. Spannet ligger mellan 46.607 – 97.978 kr/invånare. Täby och Lidingö kommun ligger något lägre i kostnad. Ser man på förändringen från år 2016 har Danderyd en fallande kostnadsutveckling per invånare.

*Kostnad äldreomsorg, kr/invånare 80+ (inklusive hemtjänst) ligger på 219.676 kr/invånare. Spannet i de utvalda kommunerna ligger mellan 166.819 - 311.883 kr/inv. Ser man på förändringen från år 2016 har Danderyd en fallande kostnadsutveckling per invånare.

Danderyd har jämfört med de andra kommunerna en högre andel äldre befolkning.

Funktionshinderomsorg

*Kostnad insatser för personer med funktionsnedsättning, kr/invånare ligger på 6.425 kr/invånare. Spannet i de utvalda kommunerna ligger mellan 3.698 - 7.404 kr/invånare. Ser man på förändringen från år 2016 har Danderyd haft en stigande kostnadsutveckling per invånare. Detta beror på att vi har en större mängd individavtal, samt att antalet personer med behov av insatser enligt LSS har ökat. Socialnämnden har under 2022 beslutat att starta en daglig verksamhet i egen regi. Socialnämnden har även beslutat att föreslå kommunfullmäktige att upphandla insatserna för korttidstillsyn, korttidsvistelse samt daglig verksamhet enligt LOV.

Nettokostnadsavvikelser (endast data fram till och med 2020)

Nettokostnadsavvikelsen bygger på en jämförelse mellan en referenskostnad som indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämningsystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

*Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg ligger under referenskostnaden på ett värde på -5,4 procent

*Nettokostnadsavvikelse LSS ligger över referenskostnaden på ett värde på 8,3 procent.

*Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg ligger under referenskostnaden på ett värde på -6,5 procent och har en nedåtgående trend sedan 2017.